

Sak 12/24 Miljørapport 2023 – Grønt NIH

NIHs miljørapport Grønt NIH ble første gang lagt fram for styret i februar 2007. Siktemålet med planen er å bidra til et bedre miljø gjennom tiltak på områdene avfall, energi, vannforbruk, utslipp og miljørettet innkjøp.

NIH har gjennom flere år satt det grønne skifte på agendaen og arbeider på flere felt for å redusere høgskolens klimaavtrykk. I vedtatt strategi for NIH 2021- 2025 er bærekraft et gjennomgående element, og i tildelingsbrevet fra KD for 2023 står følgende i punktet om klima og miljø:

4.2.7 Klima og miljø

Norge skal kutte 55 prosent av sine klimagassutslipp innen 2030. Virksomhetene underlagt KD skal gjøre sin del og være ledende så langt det lar seg gjøre i dette arbeidet.

I 2022 ble det satt ned en gruppe som i første omgang skulle utforme en videre handlingsplan for NIH innen bærekraft. Bærekraftsarbeidet har klima som en av tre dimensjoner.

Eiendomsavdelingen har uavhengig av bærekraftsmålene kontinuerlig jobbet med tiltak for å redusere klimagassutslipp.

Bærekraftsgruppa på NIH

Gruppa består av representanter fra alle institutter, Studieavdelingen, Kommunikasjonsavdelingen, Eiendomsavdelingen, samt en studentrepresentant. Fokus i 2023 har vært å konkretisere hva bærekraftig utvikling betyr på NIH, og videre påvirke til både institusjonell og individuell handling. Klima har vært en betydelig del av dette.

En videre inndeling av bærekraftsarbeidet har vært

- utdanning
- forskning
- organisasjon

Innen utdanning er det vedtatt at alle gradgivende program skal ha bærekraft med som mål og læringsutbytter.

Bærekraftsarbeidet hadde i 2023 noe midler til å komme i gang med konkrete tiltak. Det ble først avsatt midler til mobile avfallsdunker, da eiendomsavdelingen meldte dette inn som et stort behov. De resterende midlene ble lyst ut i organisasjonen. To gode tiltak fikk støtte, en komposteringsmaskin for matavfall og et pilotprosjekt på Institutt for lærerutdanning og friluftslivsstudier (ILF) med reparasjonskafe for slitt og ødelagt friluftsutstyr. Reparasjonskafeen ble gjennomført i januar 2023, og var en suksess.

Videre har gruppa tatt utgangspunkt i reiseanbefalinger som ble laget av en seksjon på Institutt for samfunnsvitenskap. Ved intern høring kom det ingen innspill på disse reiseanbefalingene, og de er lagt ut på intranett. Dette er dog anbefalinger. I tillegg ble det lagt frem anbefalinger og sjekklister for grønnere arrangementer på NIH.

For å ytterligere forankre arbeidet med bærekraft ble det høsten gjennomført workshops på alle avdelinger og alle institutter. En rekke gode tiltak ble diskutert, og primært må disse tiltakene følges opp i egen avdeling eller som egne tiltak. Eksempel på tiltak som allerede er ivarettatt er behovsprøving av antall opptrykte doktoravhandlinger. KFU har vedtatt at ny norm for trykte avhandlinger er 50, mot tidligere 80 eksemplarer. Bærekraft og klimatiltak var også et viktig element i anbudsprosessen for ny kantine på NIH, og leverandør svarte godt ut de kravene NIH hadde satt der.

Nytt av året i miljørapporten er at en starter med å legge inn CO2-utslipp via reisebestillinger hos Berg-Hansen. NIHs CO2-utslipp via reiser har økt i 2023, og det er primært interkontinentale flygninger som bidrar til økningen. Antall togreiser har økt minimalt, fra 69 til 74.

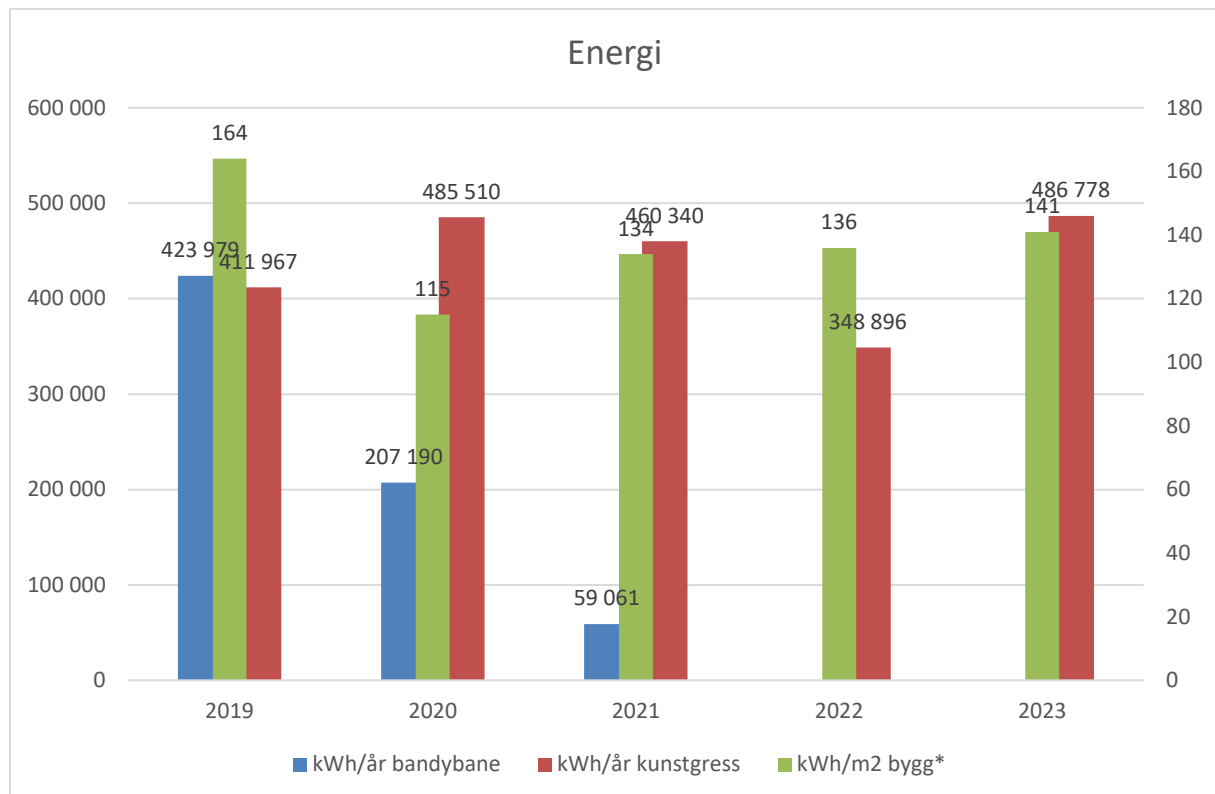
Kort oppsummert er hovedpunktene for tiltak i 2024:

1. Komme i gang med et klimaregnskap for NIH. Dette vil igjen gi oss tilbakemeldinger på hvor vi bør innrette innsats videre i arbeidet.
2. Komme med tydeligere retningslinjer for reiser.
3. Lande ny innkjøpsstrategi.
4. Kontinuerlig forbedring innen området.

Resultatrapportering:

Energi

Det er utført omfattende tiltak for å redusere energiforbruket i de rehabiliterte byggene og det er etablert varmepumper basert på 98 energibrønner. Grunnet utfordringer og problemer med varmesystemet, har det heller ikke i 2023 vært optimal effekt av varmeleveranse fra varmeanlegget. I den sammenheng har Statsbygg supplert med noen mobile varmekilder for å oppnå forsvarlig innetemperatur i enkelte kontor/undervisningsareal. Varmepumpene og varmepumpedriften er Statsbyggs ansvar, og anlegget er fortsatt under prøvedrift.

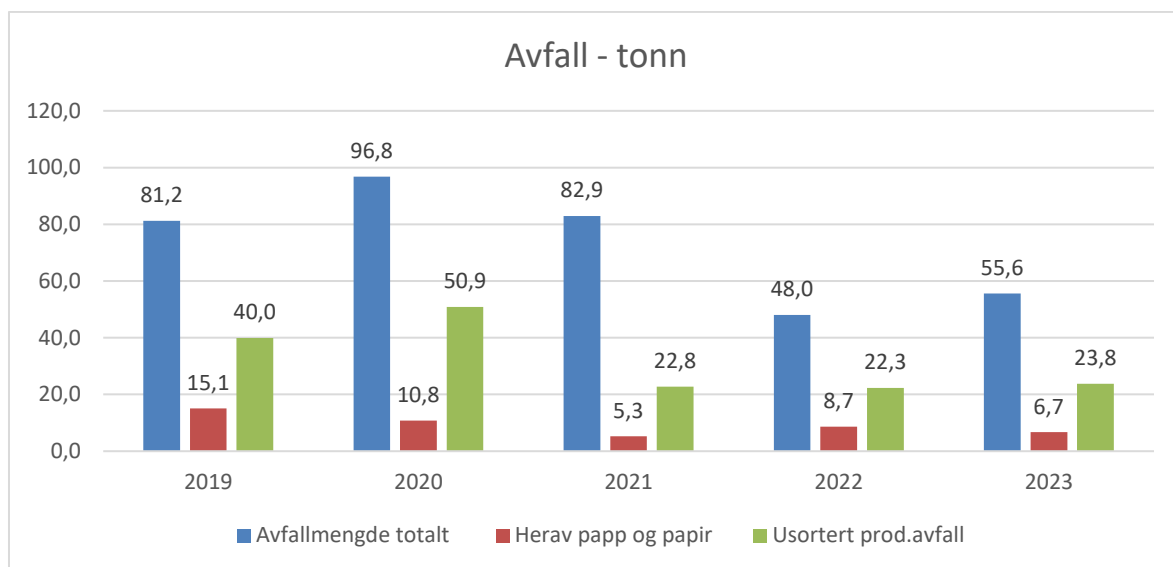

Avfall

Kildesortering er tilrettelagt over hele campus slik at ansatte, studenter og besøkende kan sortere avfallet sitt. Det sorteres nå totalt på følgende kilder: restavfall, mat, papp og papir, plast, glass, metall, batteri, el-avfall, lysstoffrør, isopor, kanner, kjemi/farlig avfall, smittefarlig/medisinsk avfall.

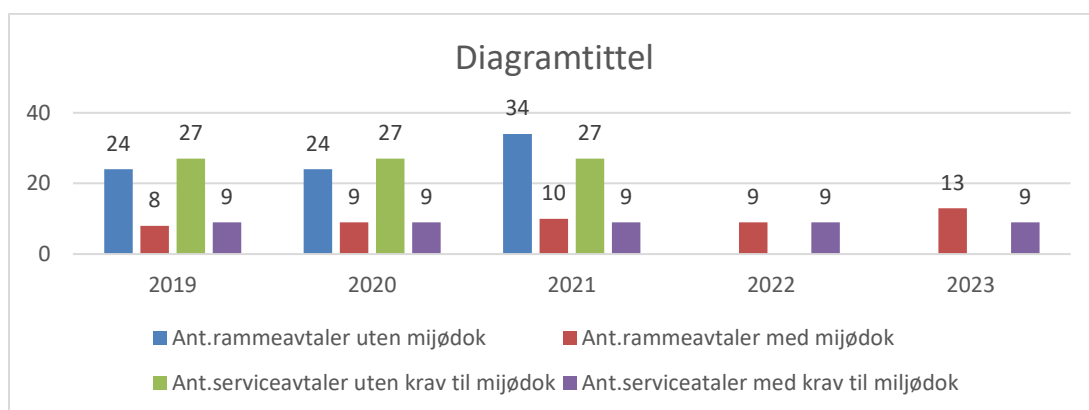
Samlet avfallsmengde for 2023 er noe høyere enn 2022, men betydelig lavere enn tidligere år. Deler av årsak tilskrives tidligere års større oppryddingsarbeider på eiendommen og i bygg, færre anleggs- og byggeprosjekter, forvaltningsoverførsel til Statsbygg, og større fokus på blant annet gjenbruk/repasasjon av møbler enn tidligere år. Sorteringsgrad 2023 er på 57,2 %, opp 3,7 prosentpoeng fra 2022.

Av bærekraftstiltak for 2023 er det kjøpt inn mobile avfallsdunker for sortering. Disse er i bruk ved større arrangementer, og kan på den måten bidra til å få en høyere sorteringsgrad. Disse kom på plass i august 2023.

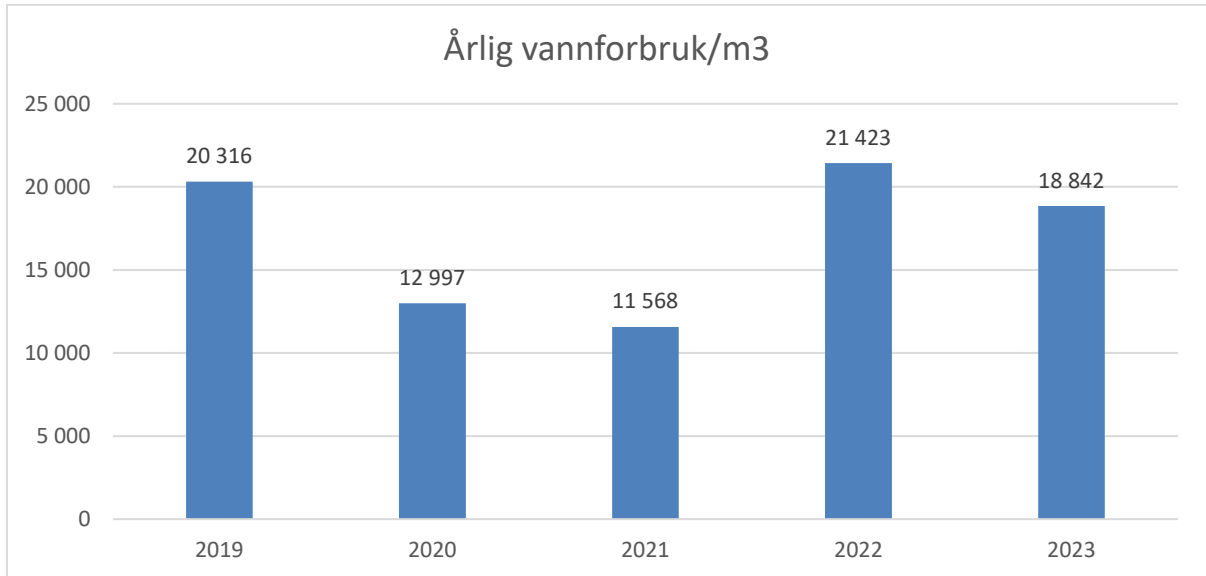
Miljømerket innkjøp

Vi stiller krav til miljødokumentasjon i samtlige anskaffelser der dette er relevant. I mange anskaffelser (lokalt og sentralt) er det ikke relevant å stille strengere eksplisitte krav til miljø enn hva lover, regler og bransjenormer stiller til leverandørene. Det samme gjelder serviceavtaler. I 2023 er det påbegynt en ny strategi for innkjøp, som i større grad vil legge vekt på klimavennlige alternativer. Denne vil ferdigstilles i 2024, og hensynta de nye kravene til innkjøp som kom 01.01. 2024.

Vannforbruk

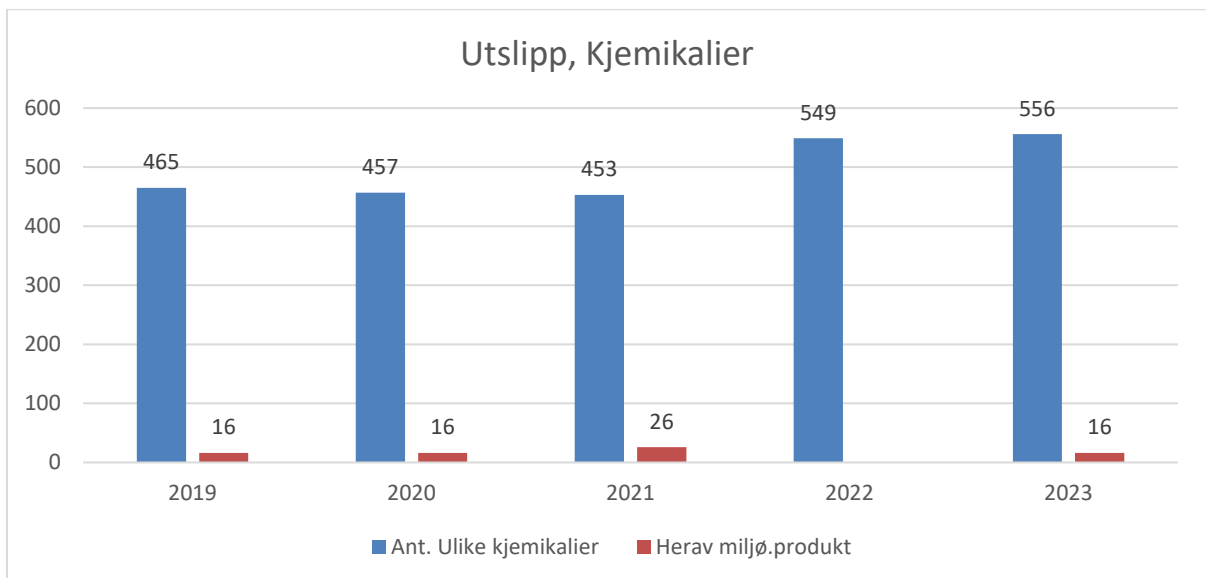
Vannforbruket er noe lavere enn forventet i 2023, noe som tillegges feil i måleravlesning tidligere år og mindre forbruk av vann i bassenganlegget. Aktiviteten på NIH ble et tilnærmet normalår. Det forventes tilsvarende eller noe økende vannforbruk for 2024.

Utslipp

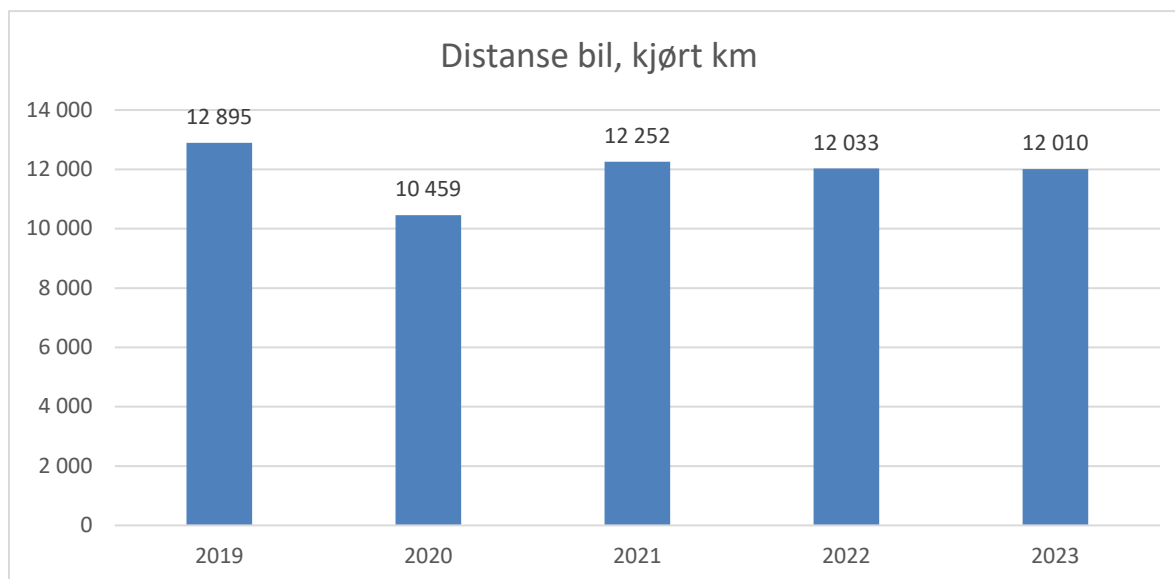
Grunnet avrop på sentrale rammeavtaler for bl.a. renholdsprodukter, er det vanskelig å skille ut miljøvennlige produkter.

Kjemikaliebruk er fordelt ca. 50/50 mellom NIH Eiendom og andre enheter.

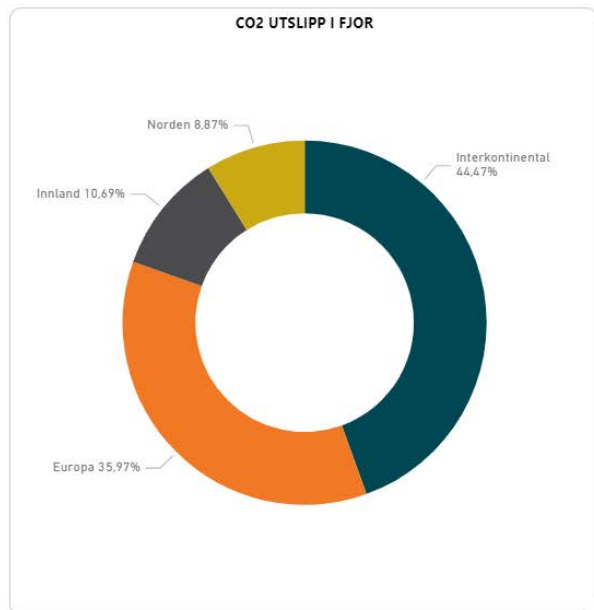
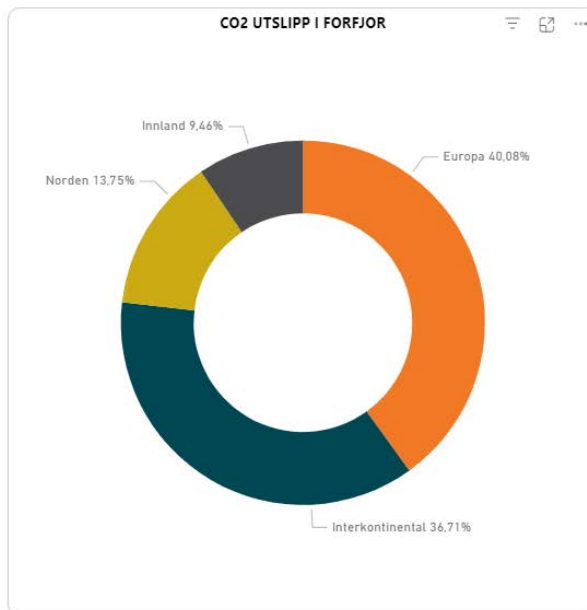
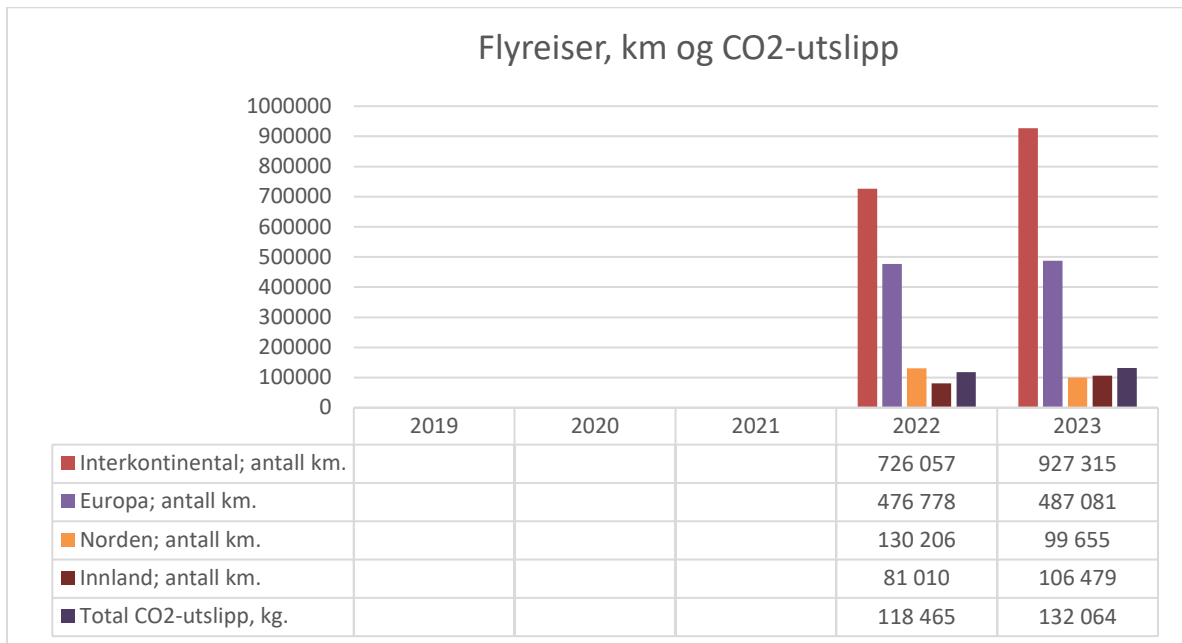

Transport – egne biler

NIH har to fossildrevne varebiler. Ett av kjøretøyene benyttes i hovedsak til transport i forbindelse med faglig virksomhet, og utgjør ca. 90 % av totalt kjørt distanse (se diagram). Fremtidsplan er å fase ut begge biler uten å anskaffe nye kjøretøy.

Reisevirksomhet, bestilling via reiseselskap

CO2 PER OMRÅDE

Område	KM i forfjor	KM i fjor	CO2 KG utslipp i forfjor	CO2 KG utslipp i fjor
Interkontinental	726 057	927 315	43 489	58 733
Europa	476 778	487 081	47 482	47 499
Innland	81 010	106 479	11 203	14 122
Norden	130 206	99 655	16 292	11 712
Totalt	1 414 050	1 620 531	118 465	132 065

Til tross for at bærekraft og klimautslipp har vært jevnlig på agendaen utenfor og på NIH, har CO2-utslippet tilknyttet reise med fly og tog økt. Tall fra 2022 viser et CO2-regnskap på 118 465 kg, mens 2023 viser et totalt utslipp på 132 065 kg CO2. Noe lavere reiseaktivitet i starten av 2022 grunnet restriksjoner kan være en forklaring til at tallet er lavere i 2022. Samtidig viser dette at hverken økt digitalisering eller kommunikasjon vedrørende klimatiltak har hatt noen effekt når det gjelder reiseaktivitet på NIH. Lengre flyreiser slipper ut mer CO2 enn kortere flyreiser, og en ser at interkontinentale flyreiser for 2023 både øker mest og gir mest utslipp.

Det oppfordres til i større grad å bruke tog som reisealternativ.

Bruk av tog bestilt gjennom Berg-Hansen er relativt beskjedent, men har en økning på 7,9 % fra 2022 til 2023. Det var 74 registrerte togreiser i 2023, mot 69 i 2022.

Forslag til vedtak:

Styret tar miljørapporten for 2023 til etterretning.